

25.2 Texte/Übungen

I. Übungsbeispiele.

1. राजा स्वभार्यां ह्रूयति । 2. राजानः प्रासादेऽक्षैर्दीव्यन्ति । 3. बालानां नामानि न स्मरामि । 4. कवयो राजानं प्रशंसन्ति । 5. ते क्षत्रियाणां कर्माणि प्रशंसेयुः । 6. अध्वनि बहवः पथिका दृष्टाः । 7. ऋषय आत्मनो ज्ञानेन मोक्षं लभन्ते । 8. आत्मानं प्रशंसति राजा । 9. कर्मणो हेतुना दुष्टाः पुनर्जन्मनि मनुष्येषु न जायन्ते । 10. राज्ञो मूर्ध्नि मणयः प्रकाशन्ते । 11. राज्ञा सह क्षत्रिया युद्धाय गच्छन्ति । 12. साधुः शरीरं भस्मना लिम्पति । 13. वने व्याधा व्याघ्रांश्चर्मभ्यो मारयन्ति । 14. कविभी राज्ञे गीतानि गीयन्ते । 15. प्राच्यां दिशायां सूर्य उद्गच्छति प्रत्यच्यां दिशायामस्तं गच्छति । 16. प्रतीचः शत्रवो नगरमाक्रामन्ति ।

25.2.1 Übungsbeispiele

1. rājā svabhāryāṃ hvayati |
Der König ruft seine Frau.
2. rājānaḥ prāsāde 'kṣair dīvyanti |
Die Könige spielen im Palast mit Würfeln.
3. bālānāṃ nāmāni na smarāmi |
Ich erinnere mich nicht an die Namen der Kinder.
4. kavayo rājānaṃ praśamsanti |
Die Dichter preisen den König.
5. te kṣatriyāṇāṃ karmāni praśamseyuḥ |
Sie sollen die Taten der Krieger preisen.
6. adhvani bahavaḥ pathikā drṣṭāḥ |
Auf dem Weg sind viele Reisende gesehen worden.
7. ṛṣaya ātmano jñānena mokṣaṃ labhante |
Die Rishis erlangen Erlösung durch die Erkenntnis des Selbst.
8. ātmānaṃ praśamsati rājā |
Der König preist das Selbst.
9. karmaṇo hetunā duṣṭāḥ punarjanmani manuṣyeṣu na jāyante |
Die Bösen werden wegen ihres Karmas in der Wiedergeburt nicht zu Menschen.
10. rājño mūrdhni maṇayaḥ prakāśante |
Auf dem Kopf des Königs glänzen Edelsteine.
11. rājñā saha kṣatriyā yuddhāya gacchanti |
Die Krieger ziehen mit dem König zusammen in den Kampf.
(... für den Kampf.)
12. sādhuḥ śarīraṃ bhasmanā limpati |
Der Sadhu schmiert seinen Körper mit Asche ein.
13. vane vyādhā vyāghrāṃścarmabhyo mārayanti |
Im Wald töten die Jäger die Tiger des Felles wegen.
14. kavibhī rājño gītāni gīyante |
Von den Dichtern werden dem König heilige Gesänge vorgetragen.
15. prācyāṃ diśāyāṃ sūrya udgacchati pratyacyāṃ diśāyāṃ astaṃ gacchati |
Im Osten geht die Sonne auf, im Westen geht sie unter.
16. pratīcaḥ śatravo nagaram ākrāmanti |
Die Feinde greifen die Stadt von Westen her an.

25.2.1 Hilfe

13. vyāghrāṃścarmabhyo = vyāghrān carmabhyo (Sandhi 50)
14. kavibhī rājño: eher seltener Sandhi 10
16. pratīcaḥ: hier wohl Ablativ Singular

II. “Der habgierige König Mahīdāsa”

1. कस्मिंश्चिद् देशे कश्चिद् राजासीत् । 2. तस्य नाम महीदासः । 3. सोऽतीव लुब्ध आसीत् । राजापि स दरिद्र इव जीवति स्म ।

4. एकदा कोऽपि मुनिर्महीदासस्य प्रासादमागम्य तं द्रष्टुमैच्छत् । 5. एकः किङ्करो राजानमागम्यावदत् । 6. देव , कश्चिन्मुनिः प्रासादाद्बहिः स्थित्वा त्वां द्रष्टुमिच्छतीति । 7. सद्यस्तं मुनिं प्रवेशयेति राजावदत् । 8. यदा स मुनिः प्रासादं प्राविशत् तदा महीदासः सिंहासनाद्दुत्थाय तं मुनिं प्राणमत् । 9. मुनी राज्ञा फलैः कुसुमैश्च पूजितः । 10. एवं राजा तं मुनिं सत्कारेणातीवातोषयत् । 11. राज्ञः सत्कारेण संतुष्टो मुनिरवदत् । 12. राजन् , कुशलमस्तु ते । 13. त्वयेष्टं वरं वरयेति । 14. एवं मुनिनाभिभाषितः स राजा लोभेनावदत् । 15. हे मुने , मया धनमिष्यते । मया यत् स्पृश्यते तत् सद्यः सौवर्णं वस्तु भवत्विति । 16. तव वरं पूरयामि । त्वया यत् स्पृश्यते तत् कनकं भविष्यतीत्युदित्वा मुनिना

निरगम्यत ।

17. मुनेर्वचनं सुखेनाकर्ण्य महीदासेन स्वशालायां स्थितानि सर्वाणि वस्तूनि दृष्ट्वा स्पृष्टानि । 18. एवं राज्ञा स्पृष्टानि वस्तूनि सद्यः सौवर्णानि भूतानि । 19. तद् दृष्ट्वा तेनातीवातुष्यत । 20. तदा तस्य पिपासा जाता । तेन जलं पातुमुद्यतम् । 21. यदा तेन जलं स्पृष्टं तदा तज्जलमपि सौवर्णमभवत् । 22. **राज्ञा चिन्तितम्** । तेन मुनिना सत्यमुदितमिति ।

23. **तस्मिन्नेव** क्षणे राजकुमारी किञ्चित् कुसुममादाय तत्रागता । 24. जनक, मयानीतं सुन्दरं कुसुमं पश्येत्यवदत् । 25. हस्तेन स्पृष्ट्वा राज्ञा तत् कुसुममीक्षितम् । 26. तेन स्पृष्टं कुसुमं सद्यः सौवर्णं जातम् । 27. तत् सौवर्णं कुसुमं दृष्ट्वा कुमारी दुःखिताभवत् । 28. तद् दृष्ट्वा स्वपुत्रीं समाश्वासयितुं कामेन नृपतिना तस्या हस्तोऽस्पृश्यत । 29. सद्यो राजकुमारी कनकमभवत् । 30. स्वपुत्र्याः सौवर्णं रूपं दृष्ट्वा महीदासोऽतीवाशोचत् ।

31. तदा राज्ञः पुरतः स मुनिः प्रत्यदृश्यत । 32. दुःखितेन नृपतिना सोऽभिभाषितः । 33. हे मुने, यं वरं त्वं कृपया मह्यं **प्रायच्छः** स **मद्** **अपनेतव्यः** । 34. **इयं** पुत्री मम जीवनम् । **अनया** विना जीवितुं न शक्नोमीति ।

35. मुनिरवदत् । महीदास, लोके त्वया सुवर्णं परमं **मतम्** । 36. किंतु सुवर्णस्य लोभो दुःखस्य कारणम् । 37. वस्तुतः सुवर्णं न वास्तवम् । 38. ईश्वर एव वास्तवः । तस्मात् सुवर्णं मा चिन्तय । ईश्वरमेव चिन्तय । 39. यदीश्वरं चिन्तयसि तर्हि सुवर्णं न वास्तवमिति बोधसि । 40. तद् बुद्ध्वा सर्वाणि वस्तूनि जलेनास्यां शालायां सिञ्च । 41. तदा सर्वाणि वस्तूनि यथापूर्वं **वर्तेरन्निति** ।

42. भूमौ निषद्य **हृदय ईश्वरं** चिन्तयित्वा महीदास **उद्यानाज्जलम**ानाययत् । 43. सर्वाणि सौवर्णानि वस्तूनि राज्ञा जलेन सिक्तानि । 44. तदा जलेन सिक्तानि वस्तूनि मौलानि रूपाण्यलभन्त । 45. राजकुमार्यपि मन्दं हसित्वा स्वजनकमुपगम्य तस्य हृदयमतोषयत् ॥

25.2.2 Der habgierige König Mahīdāsa

1. kasmimścid deśe kaścid rājāsīt |
Es war einmal in einem Land ein König.
2. tasya nāma mahīdāsa |
Sein Name war Mahīdāsa.
3. so 'tīva lubdha āsīt | rājāpi sa daridra iva jīvati sma |
Er war sehr gierig. Auch als König lebte er wie ein Armer.
4. ekadā ko 'pi munir mahīdāsasya prāsādam āgamyā taṃ draṣṭum aicchat |
Eines Tages kam ein Muni zu Mahīdāsas Palast und wünschte, ihn zu sehen.
5. ekaḥ kiṅkaro rājānam āgamyādavadat |
Ein Diener ging zum König und sagte:
6. deva | kaścin muniḥ prāsādād bahiḥ sthitvā tvāṃ draṣṭum icchatīti |
«Mein König! Ein Muni steht vor dem Palast und möchte dich sehen.»
7. sadyastam munim praveśayeti rājavadat |
«Lass diesen Muni sofort eintreten», sagte der König.
8. yadā sa muniḥ prāsadam praviśat tadā mahīdāsaḥ simhāsanād utthaya taṃ munim prāṇamat |
Als der Muni in den Palast eintrat, verneigte sich Mahīdāsa, vom Thron aufgestanden, vor dem Muni.
9. munī rājñā phalaiḥ kusumaiśca pūjitaḥ |
Der Muni wurde vom König mit Früchten und Blumen beehrt.
10. evaṃ rājā taṃ munim satkāreṇa atīva atoṣayat |
So erfreute der König den Muni mit (seiner) Freundlichkeit sehr.
11. rājñāḥ satkāreṇa samtūṣṭo munir avadat |
Der von der Gastfreundschaft des Königs befriedigte Muni sagte:
12. rājan | kuśalam astu te |
«Mein König! (Ich wünsche) dir Wohlergehen!
(«...! Wohlergehen sei dir!)
13. tvayeṣṭam varam varayeti |
(Frei übersetzt:) «Sag mir deinen Lieblingswunsch!»
(Wörtlicher:) «Äussere einen von dir geliebten Wunsch!»
14. evaṃ muninā abhibhaṣitaḥ | sa rājā lobhenāvadat |
So sprach der Muni. Der König antwortete voller Verlangen:
(So wurde vom Muni gesprochen.)
15. he mune | mayā dhanam iṣyate | mayā yat sprśyate tat sadyaḥ sauvarṇam vastu bhavaty iti |
«Lieber Muni! Ich wünsche mir Reichtum. Was von mir berührt wird, das soll sofort zu Gold werden.»
(«...! Von mir wird Reichtum gewünscht. Welches von mir berührt wird, dieses Ding soll sofort zu Gold werden.»)

16. tava varam pūrayāmi | tvayā yat sprśyate tat kanakam bhaviṣyati ity uditvā muninā niragamyata |
«Ich erfülle deinen Wunsch. Was von dir berührt wird, das wird zu Gold werden», sagte der Muni und ging fort.
17. muner vacanam sukkena ākarṇya mahīdāsenā svaśālāyām sthitāni sarvāṇi vastūni drṣtvā sprṣṭāni |
Als er die Worte des Muni vernommen hatte, da betrachtete der glückliche Mahīdāsa alle Dinge, die in seinem Zimmer herumstanden, und berührte sie.
18. evam rājñā sprṣṭāni vastūni sadyaḥ sauvarṇāni bhūtāni |
So wurden die vom König berührten Gegenstände sofort golden.
19. tad drṣtvā tena aṭīva atuṣyata |
Als er das sah, freute er sich sehr darüber.
20. tadā tasya pipāsā jātā | tena jalam pātum udyatam |
Da wurde sein Durst geweckt. Er versuchte, Wasser zu trinken.
21. yadā tena jalam sprṣṭam tadā taj jalam api sauvarṇam abhavat |
Als er das Wasser berührt hatte, da wurde sogar das Wasser golden.
22. rājñā cintitam | tena muninā satyam uditam iti |
Der König überlegte: «Der Muni hat die Wahrheit gesagt.»
23. tasminn eva kṣane rājakumārī kiṃcit kusumam ādaya tatrāgatā |
In diesem Augenblick kam die Königstochter mit einer Blume (in der Hand) herbei.
24. janaka | mayā ānītam sundaram kusumam paśyety avadat |
«Vater! Schau (mal) die schöne Blume, die ich mitgebracht habe», rief sie.
25. hastena sprṣtvā rājñā tat kusumam īkṣitam |
Der König fasste die Blume an und betrachtete sie.
26. tena sprṣṭam kusumam sadyaḥ sauvarṇam jātam |
Die von ihm berührte Blume wurde sofort golden.
27. tat sauvarṇam kusumam drṣtvā kumārī duḥkhitā abhavat |
Als die Tochter die goldene Blume sah, wurde sie traurig.
28. tad drṣtvā svaputrīm samāśvāsayitum kāmēna nṛpatinā tasyā hasto 'sprśyata |
Als er das sah, nahm der König, um seine Tochter zu trösten, liebevoll ihre Hand.
29. sadyo rājakumārī kanakam abhavat |
Sogleich wurde die Königstochter zu Gold.
30. svaputryāḥ sauvarṇam rūpam drṣtvā mahīdāso 'tīvāśocat |
Als er die goldene Gestalt seiner Tochter sah, wurde Mahīdāsa sehr traurig.
31. tadā rājñāḥ purataḥ sa muniḥ pratyadrṣyata |
Da erschien der Muni vor dem König.
32. duḥkhitena nṛpatinā so 'bhibhāśitaḥ |
Der traurige König sagte zu ihm:

33. he mune | yaṃ varaṃ tvaṃ kṛpayā mahyaṃ prāyacchaḥ sa mad apanetavyaḥ |
(Lieber Muni! Den Wunsch, den du mir aus Mitleid geschenkt hast, den muss ich zurückgeben.
(...! Welchen Wunsch du mir aus Mitleid geschenkt hast, der ist ein von mir zu entfernender.)
34. iyaṃ putrī mama jīvanam | anayā vinā jīvitum na śaknomīti |
Diese Tochter (ist / war) mein Leben. Ohne diese kann ich nicht leben.
35. munir avadat | mahīdāsa | loke tvayā suvarṇaṃ paramaṃ matam |
Der Muni sagte: «Mahīdāsa! Du hast das Gold für das höchste in der Welt gehalten.
36. kiṃtu suvarṇasya lobho duḥkhasya kāraṇam |
Aber (deine) Gier nach Gold ist die Ursache (deines) Leids.
37. vastutaḥ suvarṇam na vāstavam |
In Wirklichkeit ist Gold nicht wirklich.
38. īśvara eva vastutaḥ | tasmāt suvarṇam mā cintaya | īśvaram eva cintaya |
Ishvara allein ist wirklich. Denk nie an Gold! Denk nur an Ishvara.
39. yadiśvaraṃ cintayasi tarhi suvarṇam na vāstavam iti bodhasi |
Wenn du an Ishvara denkst, dann erkennst du, dass Gold nicht wirklich ist.
40. tad buddhvā sarvāṇi vāstūni jalenāsyāṃ śālāyāṃ siñca |
Wenn du das erkannt hast, begiesse alle Dinge in diesem Zimmer mit Wasser.
41. tadā sarvāṇi vāstūni yathāpūrvam varterann iti |
Dann werden alle Dinge wieder wie zuvor sein.
42. bhūmau niṣadya hṛdaya īśvaraṃ cintayitvā mahīdāsa udyānāj jalam ānāyayat |
Mahīdāsa setzte sich auf den Boden, dachte im Herzen an Ishvara und liess aus dem Garten Wasser herbeibringen.
43. sarvāṇi sauvarṇani vāstūni rājñā jalena siktāni |
Der König goss auf alle goldenen Dinge Wasser.
44. tadā jalena siktāni vāstūni maulāni rūpāny alabhanta |
Da nahmen die mit Wasser begossenen Dinge (wieder ihre) ursprüngliche Gestalt an.
45. rājakumāry api mandaṃ hasitvā svajanakam upagamyā tasya hṛdayam atoṣayat |
Auch die Königstochter lachte allmählich wieder, ging zu ihrem Vater und erfreute sein Herz.

25.2.2 Hilfe

4. draṣṭum aicchat: draṣṭum = Inf. zu √drś (4); aicchat = 3. Person Sg. Impf. √iṣ (6)
8. utthaya: von ud + √sthā (1)
9. munī rājñā: Sandhi 10
13. tvayeṣṭam = tvaya iṣṭam
22. rājñā cintitam: rājñā (Instr. Sg. m.) cintitam: PPP √cint (10); die Konstruktion ist unpersönlich:
«Es wurde vom König überlegt.»
23. tasminn eva: Sandhi 49
33. prāyacchaḥ. 2. Person Sg. Impf. pra + √yam
mad: Abl. aham; apānetavyaḥ: Gerundiv apa + √nī (1)
34. iyaṃ: Nom. Sg. f. idam
anayā: Instr. Sg. f. idam
35. matam: PPP √man (4)
41. varṭerann iti: Sandhi 49; varṭeran: 3. Pl. Opt. Ātm √vṛt (1)
42. hṛdaya īśvaram: Sandhi 26; udyānāj jalam: Sandhi 40